

Heerhugowaard Stad van kansen

Agendanr.: 6
 Voorstelnr.: RB2013083
 Onderwerp: Diverse onderwerpen op het gebied van archiefbeheer, te weten:
 - de invoering van de wet Revitalisering Generiek Toezicht en de gevolgen hiervan voor toezicht en verantwoording Archiefwet 1995;
 - de tien archief Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's);
 - en de archiefinspectie 2012-2013.

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 14 mei 2013

Beknopt voorstel

Er is momenteel veel gaande in archiefwereld. Er is voor gekozen om de onderwerpen te clusteren en in één keer aan de gemeenteraad voor te leggen. De onderwerpen waar u over geïnformeerd wordt zijn:

1. Invoering van de wet Revitalisering Generiek Toezicht en de gevolgen hiervan voor toezicht en verantwoording Archiefwet 1995
2. Kritische Prestatie Indicatoren
3. Archiefinspectie gemeente Heerhugowaard 2012-2013

Toelichting

1. Invoering wet Revitalisering Generiek Toezicht en de gevolgen hiervan voor toezicht en verantwoording Archiefwet 1995

Op 1 oktober 2012 is de wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) van kracht geworden. De invoering van deze wet houdt een forse verandering in van het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering door gemeenten van onder meer de Archiefwet 1995. Het specifieke toezicht door de provincies is vervangen door generiek toezicht op de gemeentelijke archiefketen op basis van de Gemeentewet.

Het sturend toezicht vooraf is vervangen door een meer terughoudend toezicht achteraf. Dit noemt men 'horizontale verantwoording': het college van B&W moet zich in de eerste plaats verantwoorden voor de uitvoering van taken aan de gemeenteraad. De provincies maken gebruik van dezelfde informatie bij de uitoefening van het toezicht.

Dit betekent in de praktijk dat het toezicht niet meer vooraf wordt uitgeoefend, door middel van verplichte consultaties en het vragen van toestemming aan gedeputeerde staten (GS), maar achteraf. Om achteraf te kunnen optreden, beschikt de toezichthouder over twee belangrijke bevoegdheden:

- Op basis van artikel 124 van de Gemeentewet kan de provincie eventueel in plaats van – en op kosten van – de gemeente optreden, indien er sprake is van onbehoorlijke of niet tijdige uitvoering van een wettelijk verplichte beslissing, handeling of resultaat door het college of de raad. Wel krijgen college of raad tevoren nog gedurende een bepaalde termijn, spoedeisende gevallen uitgezonderd, de gelegenheid van gedeputeerde staten om hun verzuim goed te maken.
- Op basis van artikel 273a van de Gemeentewet kan de provincie een besluit van het college van B&W of de gemeenteraad dat strijdig is met het algemeen belang of recht voor vernietiging voordragen bij de bevoegde minister. Dit binnen 10 dagen na kennisname ervan. Vervolgens wordt het besluit van rechtswege vier weken geschorst: in deze periode doet de bevoegde minister een nadere mededeling over zijn oordeel. Indien nodig kan de schorsing langer duren, tot uiterlijk één jaar. Uiteindelijk beslist de Kroon over het al dan niet vernietigen.

De gemeente staat voor de uitdaging de informatiehuishouding goed op orde te hebben en over het functioneren daarvan helder te communiceren. Zij moet het vertrouwen in haar als eerste overheid waarmaken. Om gemeenten bij de horizontale verantwoording van de zorg over en het beheer van

archieven conform de Archiefwet 1995 te ondersteunen, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een raamwerk van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) ontwikkeld. Dit op basis van de eisen die aan de gemeente gesteld worden door de archiefwetgeving. Door het beantwoorden van de bij de archief KPI's behorende vragen blijkt of de gemeente aan de eisen van wet- en regelgeving voldoet. De archief KPI's bieden een kapstok voor het (jaar)verslag dat het college van B&W aan de gemeenteraad moet uitbrengen. Tevens brengen de archief KPI's een uniformering aan in de wijze waarop dit gebeurt, waardoor prestaties van gemeenten onderling vergeleken kunnen worden.

2. Kritische Prestatie Indicatoren

De diverse wettelijke verplichtingen die voor de gemeente gelden op het gebied van archieven zijn niet gemakkelijk te doorgronden. Daarom heeft de VNG deze samengevat in tien archief KPI's. Via het beantwoorden van de daarbij behorende vragen wordt inzichtelijk of een gemeente al dan niet aan de eisen van de Archiefwet 1995 c.s. voldoet.

2.1 Meerdere doeleinden

De rapportage aan de hand van de archief KPI's dient drie doeleinden:

- horizontale verantwoording tussen college en raad;
- algemene informatievoorziening richting de burger; en
- verticale informatievoorziening ten behoeve van de toezichthouder.

2.2 Aan de slag met de archief KPI's

2.2.1 Bestuurlijke rollen B&W en gemeenteraad

Het college van B&W is als archiefzorgdrager, op basis van artikel 30 van de Archiefwet, bestuurlijk verantwoordelijk voor het vaststellen van het KPI verslag dat ambtelijk is opgemaakt en de toezending daarvan aan de gemeenteraad. Tevens is het college van B&W verantwoordelijk voor de toezending van het verslag aan de provinciale toezichthouder.

Het college van B&W dient daarbij de eigen verantwoordelijkheid van de horizontale toezichthouder (gemeentearchivaris) in acht te nemen. Die werkt weliswaar voor B&W, maar wel vanuit een zelfstandige positie. Het KPI verslag dient dan ook ongewijzigd naar de gemeenteraad en de provincie te worden gestuurd.

De gemeenteraad beoordeelt het KPI-verslag en bespreekt eventueel de inhoud daarvan en de daaropvolgende acties.

2.2.2 Ambtelijke rollen: (regionale) gemeentelijke archiefinspectie en hoofden DIV

Gemeentearchivaris/ archiefinspecteur

De directeur van het RHCA is aangesteld als gemeentearchivaris van de gemeente Heerhugowaard. De gemeentearchivaris heeft op basis van artikel 32 lid 2 Archiefwet twee taken:

- Hij houdt intern toezicht op de bescheiden in de dynamische en semi-statische fase en kan zich daarbij bedienen van gemeentelijke archiefinspecteurs.
- Hij is beheerder van de te bewaren bescheiden in de statische fase, als zij naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Als zodanig is de gemeentearchivaris/archiefinspecteur verantwoordelijk voor het opmaken van het KPI-verslag.

De gemeentelijke archiefinspecteur zal normaal gesproken met enige regelmaat een inspectierapport uitbrengen. Dit is echter niet ieder jaar. Indien de gemeente geïnspecteerd wordt, verdient het de aanbeveling het KPI-verslag op te nemen in de reguliere inspectie en niet daarvan los aan te leveren. Dit vanuit het oogpunt van efficiëntie.

Regionale gemeentearchivaris/archiefinspecteur

Sommige gemeentearchivarissen/archiefinspecteurs werken voor meerdere gemeenten in een regio. De regionale gemeentearchivaris/archiefinspecteur zal voor de uitdaging staan voor de verschillende gemeenten in het werkgebied een KPI-verslag uit te brengen. Dat vergt een goede planning en efficiënte inzet van capaciteit. Het verdient de aanbeveling in het streekbestuur hierover een besluit te nemen.

De gemeente heeft de invoering van informatiemanagement als belangrijk onderdeel geformuleerd om een geïntegreerde, doelmatige en effectieve informatiehuishouding te realiseren zodat tijdig betrouwbare informatie beschikbaar is. Het management stimuleert samenwerking binnen de organisatie om de informatievoorziening continu te verbeteren. Het cluster Informatiebeheer draagt bij aan dit streven. Het algemene beeld is dat het beheer van de informatie onder controle is maar dat de vastlegging van het beleid, de inrichting van de digitale beheeromgeving en de uitwerking van kwaliteitsprocedures meer aandacht behoeven. De verbinding tussen het gewenste beleid en de praktijk dient meer in samenhang te worden uitgewerkt zodat de praktijk niet te ver vooruit loopt op de beschreven situatie. Een punt van aandacht is de personele capaciteit om de informatievoorziening te blijven ontwikkelen en onder controle te houden. In het rapport staan 26 aanbevelingen benoemd.

3.2 Reactie van Heerhugowaard op de aanbevelingen.

Onderstaande reactie van Heerhugowaard is per brief aan het RHCA medegedeeld (bijlage 7).

“De integrale inspectie is gericht op alle aspecten van het beheer van de niet-overgebrachte analoge en digitale archieven van de gemeente Heerhugowaard. De aanbevelingen uit het rapport worden binnen onze organisatie ook integraal opgepakt.

De eerste stap hierin is gezet door het verslag van de archiefinspectie en de aanbevelingen aan te melden bij het Programma Informatiemanagement (PIM). Informatiemanagement is een speerpunt binnen onze organisatie. PIM ondersteunt bij een integrale en slimmere aanpak in een omgeving waar de dynamiek in onze informatievoorziening toeneemt en informatie stromen steeds sneller gaan.

Vanuit PIM worden de acties die nodig zijn om aan de aanbevelingen te kunnen voldoen gecoördineerd. In nauwe samenwerking pakken de afdeling Facilitair (Informatiebeheer), de afdeling Informatisering en Automatisering (systeembeheer en applicatiebeheer) en de Concernstaf (strategisch informatisering- en automatiseringbeleid) de nodige acties op”.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Middelen d.d. 3 juni 2013

Alkoordstuk

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
E201109253 Bij1101579	VNG ledenbrief betreffende horizontale verantwoording gemeentelijke archiefketen (bijlage 1)
INT12-0050	Inge vulde vragenlijst 10 KPI's gemeente Heerhugowaard (bijlage 2)
B201219840	Verslag archief KPI's Heerhugowaard 2012 (bijlage 3)
B201305507	Rapport archiefinspectie 2012-2013 (bijlage 4)
E201227080	VNG ledenbrief betreffende toezicht en verantwoording Archiefwet 1995 (bijlage 5)
E201312354	Verslag pilotproject uitvoering archief KPI's (bijlage 6)
E201313891	Brief gemeente Heerhugowaard aan RHCA nav rapport archiefinspectie (bijlage 7)

Omdat uit de praktijk blijkt dat een regionale gemeentearchivaris/archiefinspecteur gevoelsmatig op afstand van de gemeente staat, is het van belang goed te communiceren over de bestuurlijke en ambtelijke rollen die te vervullen zijn.

Samenwerking met hoofd Facilitair (Informatiebeheer) e.a.

Bij het opmaken van het KPI-verslag zal de archiefinspecteur wat betreft de niet overgebrachte archieven nauw moeten samenwerken met de gemeente. In Heerhugowaard is dat het cluster Informatiebeheer. Voor onderdelen is dat nodig met het hoofd I&A (KPI 4), de juridische adviseur (KPI 1), de veiligheidscoördinator (KPI 9) en de griffier. Door informatie over de stand van zaken aan te leveren aan de archiefinspecteur wordt deze in staat gesteld zich een goed beeld te vormen van de uitvoeringspraktijk en het voldoen aan archief KPI's.

Het hoofd Facilitair/Informatiebeheer dient voorts aansluitend op het KPI-verslag en in overleg met de gemeentelijke archiefinspecteur een plan van aanpak te formuleren om de eventuele tekortkomingen die zijn vastgesteld, weg te werken.

2.3 De KPI's in Heerhugowaard

De handreiking en de KPI's zijn in nauwe samenwerking met gemeenten en archiefdiensten die deelnamen aan het pilotproject opgesteld. De gemeente Heerhugowaard was één van de vijf deelnemende gemeente aan deze pilot. Ook het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) heeft aan de pilot deelgenomen. De ervaringen van deze pilot zijn door de VNG verzameld en terug te lezen in het verslag van de pilot (bijlage 6).

Onderdeel van de pilot was het in kaart brengen van de status van de informatiehuishouding van gemeenten.

Dit is gebeurd aan de hand van tien archief KPI's die een beeld geven van de kwaliteit van de informatiehuishouding en de mate waarin de gemeente aan de archiefwettelijke eisen voldoet.

Naast het kritisch beoordelen van de vragenlijsten die bij de tien indicatoren behoren, zijn de gemeente Heerhugowaard en de archiefdienst op een gegeven moment gewoon aan de slag gegaan met het invullen van de vragenlijst behorende bij de 10 KPI's.

Hiervan heeft het RHCA een verslag van opgesteld. Dit verslag is als bijlage aan de stukken toegevoegd, evenals de vragenlijst (bijlagen 2 en 3).

Het voorstel van de gemeente Heerhugowaard is om het verplichte jaarlijkse verslag (artikel 11 Archiefverordening Heerhugowaard 2013) aan de hand van de archief-KPI's op te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad.

3. Archiefinspectie gemeente Heerhugowaard 2012-2013

Op 4, 11 en 13 september 2012 heeft de gemeentelijke archiefinspectie het beheer van de niet-overgebrachte archieven van de gemeente Heerhugowaard integraal geïnspecteerd. De inspectie is een uitvloeisel van artikel 32 van de Archiefwet 1995, van artikel 5 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar en van de Archiefverordening van de gemeente Heerhugowaard.

Het toetsingskader van de inspectie omvat zowel wet- en regelgeving als de kaders en randvoorwaarden die de organisatie hanteert in haar bedrijfsvoering om tot een transparante, controleerbare en beheersbare informatiehuishouding te komen. Het effect van deze informatiehuishouding moet zijn dat de gemeente Heerhugowaard over haar handelen verantwoording kan afleggen. Voor de inspectie zijn beleidsdocumenten, procedures en protocollen doorgenomen en is nagegaan of deze zijn geïmplementeerd en geborgd. Naast de processen gericht op de documentaire informatievoorziening zijn enkele primaire en uitvoeringsprocessen onderzocht.

Op 17 december 2012 heeft het RHCA het conceptrapport archiefinspectie aangeboden.

Hierop volgend heeft een gesprek plaatsgevonden tussen het RHCA en de gemeente Heerhugowaard. Dit heeft geleid tot het definitieve rapport en dit rapport is op 24 maart 2013 door de gemeente Heerhugowaard ontvangen (bijlage 4).

3.1 Conclusie archiefinspectie

De archiefinspectie geeft aan dat Heerhugowaard serieus werk maakt van de inrichting van de informatiehuishouding. Vooral op het vlak van de digitalisering loopt de gemeente voorop vergeleken met andere gemeenten in de regio.

Heerhugowaard Stad van kansen

Nr.: RB2013083

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2013;

gelet op het advies van de commissie Middelen d.d. 3 juni 2013;

b e s l u i t

1. Kennis te nemen van de invoering van de wet Revitalisering Generiek Toezicht en de gevolgen hiervan voor het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering door gemeenten van ondermeer de Archiefwet 1995.
2. Het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar op te dragen het verplichte jaarlijkse verslag (artikel 11 Archiefverordening Heerhugowaard 2013) aan de hand van de archief-KPI's op te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad.
3. Kennis te nemen van het inspectierapport van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar en de hierin genoemde aanbevelingen.
4. Kennis te nemen van de reactie van de gemeente Heerhugowaard op het inspectierapport van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Heerhugowaard, 18 juni 2013

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,